

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldetni.

Egy hasábos petitsor 5 kr. Hirdetés-bélyeg 30 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézhetők.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . 6 frt — kr.

Félévre . 3 » — »

Negyedévre . 1 » 50 »

Egy hónapra — » 60 »

Helyben házhöz hordva:

Egész évre . 8 frt — kr.

Félévre . 4 » — »

Negyedévre . 2 frt — kr.

Egy hónapra — » 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre 10 frt — kr.

Félévre . 5 » — »

Negyedévre . 2 » 50 »

Egy hónapra 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr.

A költségvetési vita végén.

(—a.) Talán ma befejezik a tisztelt Házban az appropriacionális javaslat részletes tárgyalását is és így bevégeznek valahára a költségvetési vitát, mely ez alkalommal nálunk is szokatlanul hosszúra terjedt, három heti — a kormányválság miatt történt — félbeszakítással öt teljes hónapig vette igénybe a parlament működését. Vasárnapi cikkünk már rámutatott arra, hogy ezt a költségvetési vitát is, mint már öt év óta valamenynyit, az egyházpolitika dominálta. Jelölül bizonyára annak, hogy nincs sürgetőbb feladat, mint az egyházpolitikai kérdések rendezése, — különösen pedig a polgári házassági törvény végrehajtása. Mert, mint Serbán képviselő megjegyezte Csáky Albin gróf beszédére, hallottuk a népet panaszkodni amiatt, hogy nem bírja az adót, hogy a súlyos gazdasági viszonyok miatt nem tud megélni, hallottuk panaszkodni a közigazgatás és igazságszolgáltatás botrányai ellen, — de nem hallottuk még panaszkodni amiatt, hogy nem vehet el zsidó leányt feleségül.

Az országgyűlési tárgyalások figyelmes olvasóinak talán feltűnik az, hogy dacára ennek a roppant egyházpolitikai szóáradatnak, alig volt szellőztetve e hosszú vita alatt az a két kérdés, amely máskor különösen kiemelkedett a költségvetési vitából, s amelynek megoldása bizonyára sürgetőbb lenne a polgári házasság életbe léptetésénél, t. i. az autonomia és a kongrua kérdése.

Pedig máskor ez volt a lépes vessző. Evvel akarták elaltatni a világi katolikusok és az alsó papság háborgó lelkiismeretét. Ezek megnyugtatóására azt kiáltották oda: minket az egyházpolitikai kérdések megoldásában »őszinte jóakarat« vezet mi a »vallás sérelme nélkül« akarjuk ezek rendezését: jele, bizonyosága ennek az, hogy mi magunk követeljük az autonomia létesítését, a kongrua méltányos rendezését! És az egyik előharcos,

az átvedlett Fenyvessy Ferencz meg is tette a sürgősségi indítványt. Az eredmény pedig az lett, hogy tartottak egy ankettét, melyen elhatározták, hogy majd máskor határoznak.

Hogy az idei nagy vitából kimaradt az autonomia ügye, az Wlassics miniszternek az érdeme. Elég gyakran s elég határozottan kifejeztük már, hogy a jelenlegi kabinettel és annak programjával nem rokonszenvezünk, sőt ellenzéket képezünk, — ennek dacára nyíltan bevalljuk, készséggel elismerjük, hogy az autonomiáról az új kultuszminiszter egészen helyesen nyilatkozott; csak aztán állna is szavának! Határozottan kijelentette, hogy a katolikusoknak az autonomiához elvitáztatatlan, kétségbevonhatatlan joguk van.

Elismerte dicséretre méltó nyíltsággal Deák Ferenczcel ő is, hogy az államnak nincsen joga meghatározni, hogy milyen legyen a kath. autonomia. Kijelölte és az ellentmondások ellen meg is védte az önkormányzatnak természetszerű határait: az egyház hierarchiai szervezetét és az apostoli király főkegyuri jogait.

Kár, hogy ez utóbbiakat éppen csak felemlítette, de ki nem fejtette, hogy mennyiben képezik ezek — az ő felfogása szerint — az autonomia határait?

Vajjon azoknak a főkegyuri jogoknak a gyakorlása semmiképpen sem vonható az önkormányzat hatáskörébe? Azok a jogok Őfelségének személyes jogait képezik. Azt elvenni vagy azok gyakorlatában korlátozni az autonomia nem fogja.

Csak arról lehet itt szó, hogy miután Ő Felsége személyesen nem gyakorolhatja e jogait, hanem annak gyakorlására egy közeg kell: vajjon nem alkalmasabb közeg lenne-e az autonomia, mint a felekezetlen állam kultuszminisztere, aki protestáns, vagy esetleg zsidó is lehet?

Ugyanez áll a miniszter nyilatkozatának azon részére, mely az autonomia tartalmáról szól. A miniszter ide sorozza u. i. az egyházunk világi vonatkozású belügyeit, az alapítványokat, iskolákat és bizonyos

vagyoni ügyeket. Szükséges lenne tudni, mit gondol ő azon »bizonyos vagyoni ügyek« alatt? Megnyugtató bennünket e tekintetben mégis az az utólagos nyilatkozat, mely különben a miniszter egész beszédjén átvonul, hogy »a kath. autonomia kérdése első sorban mégis csak a katolikusok ügye, s nem lehet oktrojokkal valami nagy eredményeket elérni.« Ez kétségtelenül az egyedül helyes elv: döntsék el maguk a katolikusok, hogy milyen legyen az ő autonomiájuk.

Az az ígéret is megnyugtató volt és éppen azért nem lett többé az autonomia kérdése bevonva a vitába, hogy komoly tanulmány tárgyává teszi a kérdést, különösen az autonomiai bizottság és a püspöki kar tavalyi memorandumát és a szerint fog Ő Felségénél előterjesztést tenni.

Nem akarjuk nagyon sürgetni a miniszter urat a tanulmányozásra, nehogy megerőltesse magát, vagy elhamarkodja a dolgot. De másrésztől azt sem szeretnénk, ha az »alapos« tanulmányozással elhalasztaná a dolgot. Az autonomia utáni törekvés nem mai eredetű. Negyvennyolczban kezdődött az, de Kossuthnak volt gondja reá, hogy meghiusítsa. Sikerült is neki. Hogy a 71-iki elaboratum kinek a hibájából maradt a miniszterek asztalfiókjában? — ne kutasuk. Wlassics miniszter őszinte nyilatkozata után nem tételezzük fel, hogy ő is csak ámitani, port hinteni és halogatni akarja. Ne is próbálja, — mert az általa is jogosnak elismert követelés elementáris erővel tör ki. Ne is próbálja, — mert itt a legfőbb idő. Ide s tova törvénybe lesz ígatva a vallásszabadság.

Pedig vallásszabadság a katolikusok autonomiája nélkül — kiáltó hazugság!

Felhívjuk azért ismételtlen a honatyák figyelmét az erdélyi kath. status indítványára. Tegyenek úgy a főrendi, mint a képviselőházban indítványt arra, hogy — ha elfogadják is a vallásszabadságról szóló törvényjavaslatot — az csak a kath. autonomiával egyidejűleg léphessen életbe.

A nyitrai választás.

Gróf Zichy János nagy hatással fejtegette a néppárt programját Nyitrán vasárnap délelőtt 11 órakor, tengernyi néptömeg jelenlétében, minő a királylátogatás óta nem volt a városban. A gróf szónoklata még a kormánypártot is magával ragadta s megjelenésekor és beszédének számos helyén zajosan tüntetett mellette a nép. Jelen voltak a káptalan tagjai, az ellenzék színe-java s a kormánypárt több híve. Attól tartottak, hogy az ellenpárt megzavarja a programbeszédet, de a tapintatos beszéd elhárította a veszedelmet. A jelöltet Zichy Nándor gróf is elkísérte Nyitrára s vele együtt a püspök vendége. A néppárt biztosra veszi győzelmét.

A szabadkőművesség Ausztriában.

Vasárnapi cikkünkhez az azóta érkezett bécsi lapok nyomán kiegészítésképpen a következőket közöljük.

A múlt heti szavazás tulajdonképpen még nem teszi lehetővé a páholyok alapítását, de mindenesetre megkönnyíti azt, ha ehhez a felsőház is hozzájárul. Arról volt t. i. szó, hogy a titkos társaságok ellen szigorú büntetéseket hozzanak. Névszerint a kérdéses 150. §-ban a titkos társaságok tagjaira 6 hónapi fogság vagy 1000 forint pénzbírság, e társulatok alapítóira és elöljáróira pedig egy évi fogság vagy 2000 forint pénzbírság volt kiszabva. Ezt a szakaszt a miniszterek hozzájárulásával az alsóház elejtette. És így, ha a titkos társaságokat tiltja is az egyleti törvény, de azoknak alakítása szigorú büntetések alá nem esvén, ezután könnyebbé válik.

Kezdetnek ez is elég, sőt nagyon is sok. Méltán fájjalják nemcsak a katolikusok, hanem mindazok, akikben még pozitív hit van.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Március 11.

A vita a szombati szünetelésben folyik tovább. A 2. 3. és 4-ik tételt Szederkényi, Madarász és Tóth Ernő felszólalásai után elfogadják. Az 5-iknél azonban az öreg Péchy Tamás mondott figyelemre méltó beszédet, melyben a néppártot a kormány egyházpolitikájából szükségyszerűen bekövetkező dolognak tartja. — A fuzió szerinte okvetetlenül meg lesz, dacára a

kormány ravaszkodásának, mely a fuzióra csak végszükségben óhajt reflektálni, most pedig valójában nem akarja azt.

A véderő vita óta a kormány a politikai sülyedés degeneráció lejtőjére lépett. A szabad- elvű párt azóta csak különféle taktikával tudja magát föntartani. Az egyházpolitika sokkal jobb taktikának bizonyult a kormányra nézve, mint a közigazgatási törvényjavaslat; mert sikerült vele szétrobbantani a függetlenségi pártot.

De jó lesz a kormánypártnak meggondolni, hogy esetleg ezt a mostani ellenzékot egy olyan fogja föl váltani, amelynek nem a haza! — hanem a kenyér! lesz a csatakiáltása.

Az ülés Tisza Kálmán felszólalásának reményében tovább foly.

*

Ülés kezdete 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Schubert Ernő, Perczel Béni, Hock János.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, Dániel Ernő, Lukács László.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök jelenti, hogy Wlassics Gyula megválasztott képviselő mandátuma a törvényes 30 nap alatt kérvénnyel meg nem támadtatott. Véglegesen igazolják.

Görgey Béla az igazoló bizottság előadója beterjeszti az igazoló bizottság jelentését, mely szerint a bizottság Babics József megválasztott képviselő megbízó levelét rendben találván, 30 napi fentartással igazolja.

Következik a napirend:

Az 1895. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalás folytatása.

Szalay Imre személyes kérdésben kér szót. Hosszasabban polemizál Helfi Ignác képviselő beszédével.

Elnök: Figyelmeztetem a képviselő urat, hogy felszólalása túllépi a személyes kérdés keretét.

Szalay Imre: Ha az elnök ur nem enged szólni, egyszerűen visszautasítom Helfi Ignác inszinuációját.

Szederkényi Nándor: Mint a függetlenségi pártnak s a képviselőháznak egyik legrégebbi tagja, nálánál talán csak Madarász József idősebb...

Madarász József: Egykoruak vagyunk körülbelül. (Nagy derűtlenség.)

Beöthy Ákos: E kérdést tisztázni kell. (Derűtlenség.)

Szederkényi Nándor: Részletesen kifejti a függetlenségi párt eredeti programját s azt mondja, hogy a függetlenségi pártnak a kötelező polgári házasság sohasem képezte a programját, (Igaz! Ugy van a baloldalon.) csupán a lelkiismeret és vallás-szabadságának kérdése.

Fájdalommal emlékezik meg azon szakadástól, mely a függetlenségi pártban beállott arról, hogy éppen oly kérdés robbantotta föl a pártot, mely még az 1884-iki programban sem vététt föl.

Irányi Dániel sem a kötelező polgári házasság behozatalát sürgette, hanem csupán a polgári házasság behozatalát. (Igaz! Ugy van a baloldalon.) A történelmi hűség kedvéért ennyit szükségesnek tartott elmondani. (Helyeslés a baloldalon.)

Madarász József személyes kérdésben kér szót.

Elnök: A képviselő ur személye nem volt megtámadva.

Madarász József: Csak nagyon röviden óhajt szólni. Kéri a függetlenségi pártot, hogy a párt ügyét intézzék el a pártkörben, vagy a sajtóban, de ne hozzák ide. (Általános helyeslés.) Egyébként fenntartja magának a jogot, hogy más alkalommal pár megjegyzést tegyen Szederkényi felszólalására.

Tóth Ernő azt igyekszik bizonyítani, hogy a kötelező polgári házasság bent foglaltatik a függetlenségi és 48-as párt programjában.

Szederkényi Nándor: A párthatározat nem program!

Tóth Ernő: Tévedett tehát Szederkényi Nándor, midőn azt állította, hogy a kötelező polgári házasság nincs benne a párt programjában. (Elmondások a baloldalon.)

Kára Miklós ismertetéi az ő álláspontját. Ő azért nem szavazta meg a kötelező polgári házasságot, mert az ezzel junktimban levő kath. autonómia sínes megvalósítva.

Eötvös Károly szólott még röviden; mire a Ház többsége

az első szakaszt elfogadta.

A második szakasz minden vitánélkül fogadtatott el, ugyancsak a 3. és 4. szakasz is.

Az ötödik szakaszról

Péchy Tamás szólal föl. A hosszas költségvetési vita azt bizonyítja, hogy az országban nagyon is beteg állapotok vannak. Az ellenzék

A „TISZANTUL“ TÁRCZÁJA.

Legszebb írás.

(A „Tiszantul“ eredeti tárczája.)

Irtá: Kincs István.

Volt idő, mikor előjárónak azt tették meg, ki legjobban tudott a karddal, buzogánnyal bánni. Később azt keresték, mennyi szőna rejlik az előjáró padlásán. Manapság ez mind mellékes, hadvezéri tehetség, tudomány elavult dolog, az írás a fő.

Es ez természetes.

Valamikor szóval igazgatták az országot, később az igazságot írásba rakták, most meg már mázsás aktákban huzza meg magát a szegény ember jussa, s csak az bírja kihálaszni belőlük, ki az írás-olvasásban doktoratust tett.

S lám ez szegte nyakát Bődön Mihály szerencsésének.

Nemes faluban született s ez annyit jelent, hogy ott sok az írástudó. Örökké levelezésben állottak a tekintetes vármegyével: mindig veszekedtek vele. Bele is tanultak hát úgy az ortograficiába, mint a holdvilág az éjszakai virrasztásba.

Csak Bődön Mihálynak volt kiesit vastag feje hozzá. No de épenséggel nem is a fejében lett volna a baj. Tehet ő róla, hogy az apja csak két télen át küldte az iskolába? Hogy azután épen hogy a silabizáláson tulesett, akkor már ostort nyomott a markába és fuvarozni küldte? Az igaz sokat látott, tapasztalt; szerzett vagyont is olyant, hogy a gangos há-

zának kapufélfája többbe került más nemzeti szomszédok kuriáinál — hanem hát ez a mai világban mind semmi. Manapság aki írni nem tud, az tisztára veszett ember.

Es e miatt nem számított Bődön Mihály a kupaktanács előtt. A szava annyit se nyomott mint a nulla az egyes előtt.

Nem mintha írni nem tudott volna. Hiszen tudott ő írni! S ha ő már egyszer leírta, hogy templom torony, azt hát templomtoronynak kellett olvasnia mindenkinek, kinek az Urísten még el nem vette a szemevilágát. Hanem persze ahhoz nem értett, a mit az urak manapság megeselekesznek, hogy a kezök úgy fut a papíron, mintha a görös rángatná valamennyit s azután megszületik olyan ákombákom, hogy egy egész hivatalnak össze kell futnia, ha csak az első sort akarják elolvasni belőle.

Bődön uram irt lassan a maga módja szerint. Ráfeküdt az asztalra, hogy az orra majdnem a papírost szántotta végig; megfogta a tollnyelet alapos elszántsággal, közbe meg is roppant a keze, vagy a mutató ujjja a szorítás alatt. Azután vigyázva kanyarodott, hol jobbra hol balra. Így született meg minden bötűje. S ha szóvá növesztette őket, akkor a világosság felé tartotta a lapot. Gyönyörködni akart benne. Szóval Bődön Mihály értett az írás mesterségéhez, csak gyorsan és finom vonásokkal nem tudott írni.

De hiszen nem is akart ő kiállításra menni vele. Annál sokkal nagyobb szerénység lakott benne. De hogy a faluban mindig az írása miatt nem akarják respektálni, az minden szerénysége mellett mégis roppantul bántotta.

Lám épen közelgett az előjárók választása. Hat pártra is szakadt a falu. Hiába! magyar ember csak nem lehet pártoskodás nélkül.

Es különös! Bődön Mihály érdemes perszonája minden pártok fölött állott. Vagy úgy tessék a dolgot érteni, hogy egyik párt se reflektált rá, vagy úgy, hogy valamennyi csak ő vele törődött.

A ki Bődön uramat csak előkerithette valahol, az mind részvételt szőlitotta meg:

— Csak kendnek volna szép írása!

Bődön Mihály először még jó arcot csinált a dolgghoz, de utóbb bántotta ez a história. Végre meg épen megharagudott.

Darabokra tudta volna szedni az egész világot.

De mégis moderálta magát.

Megint megszólította valaki:

— Hej! be tudnám, mit kellene tenni, csak kendnek volna szép írása!

— Szebb írásom van, mint bárkinek az egész faluban — vágta vissza dühösen Bődön Mihály.

A másik atyafi ámult, bámult. Rázta a fejét. S félóra mulva már tudta az egész nemzeti község, hogy hát Bődön Mihály tul akar tenni minden írástudón.

A sértett büszkeség nem hagyta annyiba a dolgot. Versenyre hívták Bődön Mihályt.

Es ez kiállott.

A szomszéd járási székhelyről hoztak három urat bírónak. Esztendőszám másolják a bíróság és vármegye aktáit, ezek legjobban megtudják ítélni, hogy hát melyik írás válik be legjobban.

személyes invektivákkal támadott; ő e harcsmódot jogosultnak tartja, ha az ellenzék — az ő felfogása szerint — a kormányt nem tartja képesnek arra, hogy az ország ügyeit sikeresen vezesse. Röviden nyilatkozni óhajt a néppárt és a fuzió kérdésében. Ő a néppártnak törekvéseit nem tartja kicsinyesnek. Ő sejtette a néppárt megalakulását már az időben, midőn a kormány egyházpolitikai programját előterjesztette; hiszen nagy akció reakciót szül. A kormány úgy nyilatkozott, hogy megvárja az ellenzék hazafiságától is azt, hogy a néppárt ellen küzdjön. Az ellenzék ezt nem teheti, mert akkor két malomkő, a néppárt és a kormánypárt malomkövé közé kerülne. (Mozgás a jobboldalon.) Tartozik ezt már most is kijelenteni, mert ő már látja előre most is, hogy akkor, ha a néppárt veszélyessé válnék majd, a kormány azt fogja mondani, annak az ellenzék az oka. A kormány sohasem jár az egyenes uton, bizonyítja Premus dr. esete is.

A néptanítóknak anyakönyvvezetőkül való alkalmazását nem tartja helyesnek, mert ez csak újabb felekezeti viszályokra szolgáltatna okot.

A mi a fuzió kérdését illeti, azt jegyzi meg, hogy a között amit Szapáry Gyula mondott s a között, amit a kormány hangoztat óriási különbség van. A nemzeti párt erkölcsi értékének elvesztése nélkül nem adhatna fel eddigi programját. (Zajos helyeslés a nemzeti pártban.)

Az 1875-iki fuziónak egyik legfőbb oka az ország rendkívül siralmas pénzügyi helyzete volt. Az akkori ellenzék azzal kenyeresték le, hogy úgy is Tisza Kálmán, a balközép vezére lesz a miniszterelnök, ez pedig az ellenzéki eszmék érvényesülésére csak elég garancia. (Egy hang: Na szép garancia volt!) Tehát az akkori és a mostani helyzet között lényeges a különbség. A jelenlegi kormány fuzionális törekvései nem őszinték. De azért meg lesz a fuzió, akár akarja a kormány és pártja, akár nem; mert az a dekadencia, melyet a kormánypárt az utóbbi négy év alatt véghezvitt, számára legfőképpen csak rövid ideig tartó bukdaesolást biztosít csupán. (Zajos éljenzés a nemzeti pártban.)

A nemzet aggodalma a véderő vita alkalmával keltetett fel; mert akkor azt látta a nemzet, hogy a 67-es alapba olyan dolgok magyaráztatnak bele, melyek benne nincsenek. Ezóta a kormányok életüket csak taktikai fogásokkal tarthatták föl. Ilyen taktikai fogásnak akarták felhasználni a közigazgatás államosítását, ez azonban nem sikerült; de annál kitünőbb tak-

tikai fogásnak bizonyult az egyházpolitika, mely nemcsak a függetlenségi pártot rombolta szét, hanem lánggra lobbantotta az egész országot. (Igaz! Ugy van! a nemzeti pártban.) Nagyon fél, hogy e politika folytán a mostani ellenzék sokkal veszedelmesebb ellenzék fogja felváltani; akik majd azt kiáltják oda a kormánynak: Mit haza? Kenyér! (Zajos helyeslés a nemzeti pártban. Mozgás a jobboldalon.) Figyelemzetei a kormányt, hogy barátkozzék meg a fuzió eszméjével, addig, míg nem késő.

Miután a kormányt a legcsekélyebb bizalommal sem viseltetik, a szakaszt nem szavazza meg. (Éljenzés a baloldalon.)

Andrássy Gyula: Röviden reflektálni kíván Ábrányi Kornél beszédére, aki bold. édes atyja egyik beszédére hivatkozott. Ábrányinak részben igaza van; de abban már nincs igaza, hogy a szabadelvűpárt a katonai kérdésekben nem azon politikát követné, melyet bold. atyja követett. (Tiltakozás a baloldalon.) Az ő atyjának intenciója az volt, hogy a legfelsőbb köröket meggyőzze arról, hogy a hadsereg érdeke nem áll ellentétben Magyarország érdekeivel. Az ő atyja tiltakozott a magyar ezredek osztrák szelleme ellen; de a tényekből nem lehetett oly következtetéseket vonni, minőket Ábrányi Kornél vont. Polemizál ezután Apponyi Albert gróf beszédével s védi a 25. §-t; mert az nem lealázó egy nemzetre nézve, ha tudja s meg kell tanulnia egy más nemzet nyelvét is. Sőt ez nagyon előnyös.

Megemlékezve a katonai nevelésről, Apponyi Alberttel szemben csitítja Andrássy Gyula gróf egyik beszédét. Az ő atyjának politikája nem azonos azzal a politikával, melyet Apponyi hirdet.

Ne csináljanak most politikát atyja beszédeiből; csináltak volna akkor, mikor még atyjának alkalmá lett volna megczáfolni.

Ábrányi Kornél polemizál Andrássy Gyula gróffal. Az általa idézettek oly világosan jelzik bold. Andrássy Gyula álláspontját, hogy azt félremagyarázni nem lehet. Andrássy most azt mondja, hogy atyja a kormánypárttal mindenkor egyetértett a célra nézve, csupán az eszközökre nézve tért el. Reméli, hogy eljő az idő, amidőn a szabadelvűpárt ez eszközökre nézve is egyet fog érteni néh. Andrássy Gyula gróffal.

Sima Ferencz röviden érintve Andrássy Gyula gróf beszédét, a nemzeti aspirációk megvédése mellett száll sikra. A nemzet lealázása, a parlament méltósága súlyos megsértésének tartja, hogy a jövő emberül Tisza Istvánt hirdetik, ki az ország legnépszerűtlenebb embere.

Elérkezett a kitűzött nap. A korezmába szerződött minden versenytárs, Hallgatóság, illetve nézőközönség is elég volt, de hely hiányában valamennyi az ajtón kívül szorult.

A bíráló bizottság külön asztal mellett decizett. Versenyre jelentkezett vagy a fél falu. Kiosztották a fehér lapokat.

Nemsokára negyven toll is perczegett.

Irhatott ki mit akart. Számlát, nyugtát, levelet, nótát — mindent elfogadtak. Azért kiismerik őket, kié a legszebb írás.

Bödön Mihály csak akkor készülődött neki, mikor a többi már javában írt. Félóra is beletellett, míg végre neki feküdt az asztalnak.

Szép csöndesen, nyugodt lelkiismerettel kezdte rajzolni a maga bötűt. Mikor a többi már mind elkészült, Bödön uram akkor még csak igazítani kezdte az egészet. S ez is annyi időt evett meg, mint az egész írás.

Mindenki nevette. Még a bírálók is.

Nem törődtek vele. Szépen sorra szedték a többi lapot s javában tanakodtak rajta, kinek ítéljék oda az elsőbbséget, mikor Bödön Mihály is végezvén a maga négy sorával, átnyújtotta a bírálóknak.

Ezek hanyagul vették át, de hogy egy pillantást vetettek bele, nagyra nyílt szemekkel kapkodták ki egymás kezéből azt az írást. Mind-egyik maga akarta olvasni.

S hogy elolvasták, valamennyi himezni, hámozni kezdett. Soká tartott, míg kimondták a végleges szentenciát. S ez a szentencia úgy hangzott:

— Az összes írások közül legszebb a Bödön Mihályé.

Ha a guta kerülgette volna az összes jelenlevőket, hát akkor se ijedtek volna annyira meg, mint erre az ítéletre. Föl nem tudták fogni, hogyan találhatja valaki a Bödön Mihály ákom-bákom szarkalábait a legszebb írásnak!

Hanem fölfogták, hogy leolvasták, mit Bödön uram rápingált. Annyi állott a czédulán összevissza:

„Jószántomból adok minden bírálónak egy kövér malacot s minden választómnak júst három liternek a megívására. A kontót én fizetem.”

Halotti csönd következett. Egyszer csak elrikkantotta magát valaki abban a csöndben:

— Eljen Bödön Mihály! Bödön legyen az előjárónk!

S lám száz torok ordította rá, hogy »éljen!«

Első eset volt s talán az utolsó lesz, hogy a nemzetes prossessorok ilyen egyhangulag választottak maguknak bírót.

Ebből pedig az az üdvösséges tanulság, hogy szemesnek áll a világ.

Apróság.

Czigány a borbélynál. Czigány: (a borbély kiméletlenül borotválja): Áczilborotva ez kérem, tekintetes borbély urasságát? . . .

Borbély: Igen, aczél.

Czigány: No, mindjárt gondoltam, mert a semem is sikrákat hány tile.

Hát egy ország boldogsága a legnépszerűtlenebb emberhez legyen kötve?

A mostani állapotokat mi sem jellemzi jobban mint az, hogy egy ellenzéki férfiú előtt, legyen az bármily tehetséges, a hivatalok mindig zárva maradnak. A szakaszt nem fogadja el,

Az élet célja.

Írta: Dr. Székely István.*

(Folytatás.)

Még egy nagy bálvány van, amit a világ magának emel: a közjó, a haza az állam, a társadalom. Sokan csak ezekért élnek, ezek szolgálatát tekintik az élet végső céljának. Jelszavuk: a közjó, a haza minden előtt.

Eszünk ágában sincs tagadni, hogy a közjóért, hazáért élni, munkálkodni, áldozni s ha kell meghalni dicséretes dolog ne volna. A társaság, melyben az ember él, sok jóban részesíti az embert, s éppen azért viszontszolgálatot követelhet. A ker. erkölcsstan szerint az egyén javát alá kell rendelni a társaság javának mint magasabbrendű jónak. Vagyont, életet, minden földi javunkat kötelesek vagyunk feláldozni a közjóért; s az ilyen áldozat érdem az örök boldogságra, tehát előmozdítja az élet végső célját. Egy szóval, a társaság lehet az ember életének közelebbi célja, — de nem végső célja.

Nem lehet végezel azért, mert az egyén nem marad örökre a földi társaság tagja, s maga a földi társaság sem tart örökké. Ellenkezőleg az egyén halhatatlan, tulél minden földi társaságot. Hány társaság, hány nemzet eltűnt már a föld színéről? és így fognak eltűnni a meglevők és jövődők is; de az egyedek, kik e társaságokat alkották megmaradnak örökre. Már pedig azt, ami örök, nem lehet mulékony dologért feláldozni. A végtelen jó nem lehet a véges jónak eszköze, hanem megfordítva.

De meg az egyén végezeljének elérése feltétlenül és mindenek fölött szükséges, míg a társaság csak eszköze az egyének földi és örök boldogságának. Amde a feltétlen cél mindig előtte áll a feltételes célnak, miként a cél az eszköznek. A pusztá eszközért a főczélt feláldozni oktalanság és bűn volna.

És ezen felül az egyén végezelja egyuttal a teremő dicsősége is, tehát a lehető legmagasabb cél. Ezzel szemben pedig a teremtmények semmiféle javának létjoga nincsen. Mikor tehát az egyén végezeljáról vagy ennek szükséges eszközeiről van szó; ezeket semmiféle társaságnak alárendelni vagy áldozatul hozni nem szabad. Ami pedig különösen a hazát illeti, hitebb fia a hazának az, aki a hazát nemcsak ösztönből és érdekből, hanem Istenért, erkölcsi kötelességből, bár Isten után, de mindjárt második helyen szereti, — mint azok, akiknél a haza minden előtt csak az ideálokban való szegénységet jelenti és azt, hogy ami szívében a haza után van, annak becse már igazán nincsen.

Ami pedig a boldogságot illeti, hogy a közjó azt, ki érte küzd nem boldogítja, az természetes; hiszen a közjó a mások java. A lelkiismeret dicsérete és az emberek elismerése pedig még nagyon kevés arra, hogy valakit boldoggá tegyen.

De talán nincsen is az ember számára boldogság? talán nincsen is az életnek megnyugtató célja? Talán csak czéltalan küszködés, reménytelen szenvedés az ember sorsa?

Egész valónk megborad e gondolattól. Pedig akármilyen borzasztó is, ez a pessimista világnézet napjainkban rohamosan terjed. Mi ennek oka? Tán kiveszett a mai kor gyermekéből a balgaság ösztöne? Oh dehogy! Korunk szomjuhozza a boldogságot jobban mint bármely kor. De az élvezetekben nem találja azt, az ideálok ki nem elégítik, az élet sulya mindig jobban ránehezedik, hitét s vele reményét pedig elvesztette: csoda-e ha erőt vesz rajta a világfájdalom? Ha az életnek célja nincsen, akkor értelme és értéke sincsen: s ha még fájdalommal is jár, akkor igazán teher, melyet nem érdemes hordozni.

* Felolvasott a budapesti katolikus körnek folyó hó 8-án rendezett felolvasó-estélyén.

Ez az oka a sok öngyilkosságnak, nem pedig az idegrendszer betegsége. Mert igaz, hogy munkában vagy kicsapongásban elnyűtt idegzet elrontja az életkedvet, buskomorra sőt elmebeteggé tehet. Az is bizonyos, hogy az ideges ember izgékonyabb, a csapások iránt érzékenyebb, s akaratereje gyengébb. De mindez nem okolja meg a könnyelműségét, melylyel ma az életet eldobják. Szilárd jellem, edzett erkölcsi erő képes uralkodni még a betegekben is. — míg csak az ember öntudatát és beszámíthatóságát teljesen el nem veszti. A gondviselő Istenben való hit a legválságosabb helyzetben is visszatart a kétségbeeséstől. Ameddig valaki az élet előtt elérhető célt lát, addig becsüli is az életet, ha nem is kap tőle meg mindent, amit kívánt. És a legnagyobb csapások közt is visszatartja az élet ellen emelt kezét a gondolat, hogy a halállal nincs mindennek vége, s a fegyverdurranás után nem a megsemmisülés, hanem a büntető Isten keze vár.

Abban igaza van a pesszimizmusnak, hogy az ember a föld hátán a legboldogtalanabb teremtmény — ha az élet célja a siron innen van. Így az ember csak az oktalan természeti erőknél, vagy valami magával meghasonlított öntudatlannak műve lehetne.

De nem úgy van. Az emberi lét problémájának van más megoldása is. A kétségbeesés filozófiájának démonja mellett feltűnik a keresztény bölcsélet anyaga, megtanít, hogy az ember Isten szeretetének műve, és rámutat az élet valódi céljára.

Mi ez a cél?

Az, amit Isten és az ember természete kijelöl.

(Vége köv.)

Biharmegye közügyei.

Rendkívüli megyei közigazgatási bizottsági ülés.

— 1895. márc. 11. —

Igen nagy fontosságú ügy tárgyalására gyűlt össze tegnap délelőtt 10 órakor Biharvámegyei közigazgatási bizottsága a vármegye-ház kis termében.

Az ülés egyetlen tárgyát Biharvámegyei anyakönyvi kerületeinek megállapítása és a leendő anyakönyvvezetők kijelölése képezte.

Jelen voltak: Dr. Beöthy László főispán elnöke alatt Szunyogh Péter alispán, Tóth Dezső főügyész, dr. Kiss Ferenc főorvos, Malász József p. ü. ig. helyettes, Ertsey Géza, Torma Lajos, ifj. Tisza Kálmán, Örfey Kálmán, Markovics Károly, Hegyessy Márton, dr. Beöthy Pál t. főjegyző és Keszthelyi Zoltán aljegyző.

Beöthy László főispán az ülést megnyitván, Beöthy Pál tb. főjegyző felolvasta az alispánnak Biharvámegyei anyakönyvi kerületekre való felosztási tervzetét és a leendő anyakönyvvezetők névjegyzékét, melyet a bizottság minden észrevétel nélkül egyhangulag elfogadott.

Ezzel az ülés fél 12 órakor véget ért.

*

A bemutatott és elfogadott alispáni javaslatból kiemeljük a következő főbb részleteket.

Egy községből álló anyakönyvi kerület 108 van. Elv, hogy minden nagy község önálló kerületet képezzen. Ezen elv alól kivétel csak 5 községre nézve van téve, melyekhez kis községek is csatoltattak. Másrészt pedig ismét 4 kis község kivételes önálló kerületet képez, fekvésük és nagyobb lélekszámuknál fogva. Tehát 104 nagy község és 4 kis községi kerület lesz, melyekből 106 egyuttal jegyzői székhely, s a csoportosított kerületek száma 109.

Az anyakönyvvezetők névlistájára a törvény és a miniszteri utasításokra alapítva, egyrészt szükségessé vált a körjegyzőségi kerületek megbontása, s másrészt a lélekszám miatt a körjegyzőségek megosztása is.

A körjegyzőségek megbontása leginkább a központi járásban mutatkozott célszerűnek, a fekvés, közelség és közlekedési viszonyok miatt.

S azonfelül az élesdi, a margittai és a beéli járásokban három indokolt beosztási eltérés szerepel.

A körjegyzőségek megosztását a miniszteri rendeletben foglalt utasítások indokolták. A megye 207 anyakönyvi kerületéből 200, egyuttal körjegyzői székhely is, de 17 kerületben a hivatal szervezendő lesz.

Arra vonatkozólag, kik legyenek anyakönyvvezetők, elvül van felállítva, hogy első sorban a körjegyzők, kik elég értelmiséggel bírnak, s kikkel a nép amugy is érintkezik. Emel-fogva 198 kerületben a körjegyző, illetőleg a jegyző van javaslatba hozva.

De 9 kerületben a felállítás helyezendő díjazástól föltételezve az illető egyének minősítése pótlólag fog beterveztetni. S 10 kerületben megfelelő egyének egyáltalán nincsenek. Ezen helyeken az illető állások betöltése céljából pályázat lenne hirdetendő.

Különböen ugyanezen helyeken a millenium alkalmára állami népiszkolák volna felállítandók. S akkor majd itt a tanítók lennének a legmegbízhatóbb anyakönyvvezetők.

Az anyakönyvvezetők helyetteseire nézve, az egy községből álló kerületekben ilyenekre nincs szükség, de a több községből álló kerületekben gondoskodva van állandó helyettesekről.

Helyettesekül rendszerint a jegyzői irnok van javaslatba hozva, de esetleg a felekezeti, vagy állami tanító, vagy szükség esetén más egyén is.

A csoportosított egyes helyeken azonban senki sincs javaslatba hozva, mert arra alkalmas egyén nem található. S itt a főszolgabírák utasítandók lesznek, hogy ha tudomásukra jut alkalmas egyén, jelentse be.

S még megjegyzendő, hogy 4 helyen a székhelyen kívül lakó egyén ajánlatot, de ez a közelségnél fogva gátul nem fog szolgálni.

Végül a díjazásra nézve a javaslat hangsúlyozza, hogy bár igen méltányosnak találta volna a jegyzők munkaszaporodásának leendő díjazását, de ettől el kellett tekintenie, mert a miniszteri utasítás a díjazást csak kivételesnek tekinti.

Tehát csakis a külön alkalmazandókra van javasolva évi 300 frt díjazás, melyen alól kvalifikált ember alig vállalkozhatik.

A jegyzők segélydjára nézve pedig az lehetne irányadó, hogy annyit kapjanak, amennyiért oly munkást kapnának, ki egyéb mulasztott dolgait elvégezné.

Ez a jegyzőknél 100 frtra s a körjegyzőknél 200 frtra van felvéve.

A helyetteseknek csak annyiban járna segélydj, ha nem a község, vagy körjegyzők alkalmazottjai.

S az ilyeneknek 25 frt évi díj, s ha nem a székhelyen laknak, 40 frt van felvéve.

A felterjesztésben a miniszterhez kérdés intézendő, hajlandó-e a külön anyakönyvvezetőket a mondottak szerint díjazni, mert a míg a miniszter meg nem adja egyetértését, ez a kérdés megoldottnak nem tekinthető.

Záróadatul előadatik azon költségvetés, mely a tervezet szerint, ennek keresztülvitele esetében a vármegye részéről az államkincstárt terhelné, tudniillik:

Tizenkilenc önálló anyakönyvvezető évi díja á 300 frt 5700 frt. Huszonhat helyettes díja á 25 frt 650 frt. Három nem a székhelyen lakó helyettes á 40 frt 120 frt. Egy nem a székhelyen lakó helyettes 30 frt. Tizenöt jegyző segélydíja á 180 frt 2700 frt. Huszonkét körjegyzőé á 200 frt 4400 frt, összesen: 13600 frt.

De persze sem ez a tervezet nem tekinthető véglegesnek, sem a költségeket nem lehet változtatatlan összegnek tekinteni!

*

A jelentésben s illetőleg javaslatban előadott kerületek és anyakönyvvezetők névsora a következő:

Bihar — Szőke József, Püspöki — Herczegh János, H.-K.-Kovácsi — Körösi Károly, H.-K.-Uj-lak — Bíró László, H.-K.-Pályi — Nagy Sándor, H.-K.-Szálldobágy — Maróczy Lajos, P.-Szöllös — Kiss György, Paptamási — Szokolay István, Kis-Marja — Osváth Gyula, Szalárd — Rinter Imre, Jákó-Hodos — Veres Sándor, Félegyháza — Jákó Ödön, Vajda — Ács Sándor, H.-K.-Szt.-Imre —

Erdélyi Sándor, Csarnoháza — Vljak Péter tanító, Komádi — Madary István, M.-Homorog — Szőke József, Szakál — Fazekas Péter, K.-Apáti — Tokai Elek, B.-Böszörmény — Ambrózy Márton, M.-Sass — Nagy János, M.-Keresztes — Halász Imre, Artánd — Ötvös Gyula, Bedő — Fekete György, Bojt — Rácz Lajos, N.-Kereki — Szántó Lajos, Bors — Dömök Kálmán, Szt.-János — Fekete József, Zsáka — Papp Ede, Váncsod — Manó Gyula, B.-Szt.-Márton — Gyáni Ferencz, B.-Ujfalú — Kerekes Gyula, Szt.-Péterszeg — Varga Imre, Gáborján — Kovács László, Henczida — Karakas Dániel, Esztár — Fülöp András, Pocsaj — Nemes Ferencz, Darvas — Makra Mihály, Csökmő — id. Katona János, Báránd — Futó József, Szerep — Kauszler Sándor, Udvari — Ötvös Károly, N.-Bajom — Mile József, N.-Rábé — Fülöp Gusztáv, Bakonszeg — Ertsey Viktor, Saáp — Czörök Ödön, Kakad — Horváth Károly, Ér-Olaszi — Nagy Dániel, Köbölkut — Balázs János, K.-Kereki — Krupa Antal, Álmosd — Buday Géza, N.-Léta — Kovács Ákos, Uj-Léta — Varga Gyula, Asszonyvásár — Sárossy Károly, H.-K.-Szt.-Miklós — Öllös Lajos tanító, Csokaly — Fűzeséry Béla, Sáránd — Fülöp Péter, H.-Bagos — Csellei Károly, H.-Pályi — Juhász József, De-recse — Kovács Imre, Tépe — Makó László, Konyár — Varga Lajos, M.-Pályi — ifj. Katona János, Vértés — Lukács Gyula, Széplak — Kalotay Viktor, Margitta — Horváth József, M.-Petri — Appán Gyula, Bogoszló — Kiss Béla, Albis — Kovács Gábor, Mieske — Kovács Gyula, Tóti — Benitz István, Sarkad — Szacsavay Elek, Ant — Kulesár Imre, Tamásda — Rochsin József, Bajj — Brodi Kálmán, Illye — Rochsin György, Kőte-gyán — Jedlieska Ferencz, Árpád — Kőteles Sándor, Erdő-Gyarak — Kovács Lajos, Nagy-Szalonta — Erdély Gyula, Madarász — Márton Lajos, O-Homorog — Ormay József, Tulka — Jákó István, Méhkerék — Szántay János, Okány — Bölöny Menyhért, Zsadány — Nagy Imre, M.-Gyán — Tar Gábor, Atyás — Szucs János, Ugra — Kis Gyula, Harsány — Filotás Kálmán, Körösszeg — Székely-hidy Károly, Vizes-Gyán — Kövér Dezső, O.-Szt.-Miklós — Gólya János, Sarkad-Keresztur — Rochsin János, Gyapju — Kovács Lajos, Jánosda — Erdély József, — Ermihályfalva — Jakab Mihály, Piskolt — Klósz Lajos, Érsenjen — Herpay Péter, Gálós-Péter — Török Endre, Ér-Keserű — Kiss Imre, Ér-Taresa — Ertsey János, Ér-Adony — Sebestyén Lajos, Fugyi-Vásárhely — Gerlán János, Cséhi — Szatmári Ernő, Pecze-Szent-Márton — Simon Gábor, Nyárló — Péter János tanító, Less — Keszthelyi Sándor, N.-Ürögd — Krajnik György, M.-Telegd — Vattay Gyula, Kis-Jenő — Stettner Lajos, Szakadát — Tóth János, Szent-András — Mann Ferencz, K.-Tarján — Szemes József, Nyüved — Ungvári Imre, N.-Tótfalu — Blága György, Csátar — Kathó Ferencz, Siter — Matolesi Imre, Hagymád-falva — Sztancsek Sándor, Borzik — Gotthárd Vilmos, Bogdán-Szovárhegy — Papp Tivadar, Csohaj — Oláh Döme, Feketető — Daraban Gerő, Nagy-Bárod — Rezey Gusztáv, Beznya — állami tanító, K.-Bárod — Venter Gábor, Brátka — Cibenteky Vazul, — Élesd — Vesselényi Ferencz, Tötös — Szabó József, Rév — Hollóssy Gyula, Szászfalva — Szeles Gyula, Alsó-Lugos — Filip Sándor, Pestere — Rach Manó, Cséke — Vesselényi Kálmán, Seres — Olasz Béla, Örvénd — Kolontári János, Solyomkő — Furta — Basa Péter, B.-Torda — Beöthy Miklós, Székelyhid — Fándy József, Koly — Czirkák Károly, Szt.-Jobb — Bokor Imre, Dőszeg — Széles József, Bályok — Kovács András, F.-Ábrány — Nagy József, Szunyogd — Torda Ferencz, V.-Ábrány — Baranyi Gábor, Kécs — Gencz József, Cséhtelek — Huszty László, V.-Láz — Beöthy Ödön, Közepes — Medvéssy József, Papfalva — Borsós Béla, Poklostelek — Bujdos János, Terje — Leel-Össy Albert, Geszt — Erdélyi Farkas, Rojt — Bogdán Andor, Cséffa — Tóperczer József, Bikács — Nagy Károly, Tenke — Ökrös Béla, Belfényér — Thanos János, Sályi — Roskovits Béla, Görbed — Vajda Mihály, Hosszu-Asszó — Ginzsy János, F.-Bátor — Gosztonyi Ferencz, Kisháza — Popesku László, Karaszó — Hattán János tanító, Gyanta — Korom József, Beél — Hanák Sándor, T.-Karánd — Kumanyesd — Nyáry László, Gross —, N.-Maros — id. Bika János, Kislaka — Ökrös — Marossy István, Olesa —, M.-Cséke — Klosz Antal, Szombatság — Jancsó Emil, Nánhegyesd — Glicze János, Papmező — Moga Demeter, Dobrest — Moga János tanító, Drág-Cséke — Liszka József, Kotyiklet — Kubik Gyula, M.-Lázur — Popesku Mihály, Farkaspatak — Bara Géza, Tasádfő — Popa Mihály, Venter — Kien Károly, Belényes —

Beliczay Elek, Budurásza — Körner József, Drago-
nyesd — Róth Áron, Tárkány — Eder János,
Fenes — Csátary Lajos tanító, Kebesd — Papp
József, Kuraczel — Neubauer István, Buntyesd —
Boicz Áron, Gurány — Robogány — Remete —
Freutin Illés, Belényes-Ujlak — Boglucz István,
Petrány — Urszád — Majorescu Dániel, Kristya
— Sarkady László, Vaskóh — Dragán Sándor,
Kimp — Lunka — Dragán József, Rézbánya
(város) — Gávra Miklós, Rieny — Popovics Terentin,
Dombrovány — Andru Sebestyén, Belényes-Lázur
Oanesa Tivadar, Ér-Selind — Szücs Ferencz, Bagamér
— Szártory Endre, Ottomány — Ethey János ifj.,
Mező-Peterd — Dalmay Mihály, Nagy-Szántó —
Herczegh József, Szalacs — Király Károly.

NAPTÁR.

— Márczius 12. —

Kedd, Róm. kath. Gergely. Prot. Gergely. Görög
kel. febr. 28. Vazul. Izrael Adar 16.
Nap kel 6 óra 6 p., nyug. 5 óra 43 perc. Hold
kelte 7 óra 49 p. nyug. 6 óra 27 p.

Márcz. 14. Városi közgyűlés.
" 14. Turolla Emma hangversenye a Sasban.
" 17. Rabsegélyző egyetemi közgyűlés.
" 20. Megyei közgyűlés.
" 24. Nagyváradi szőlőbirtokok közgyűlése.
" 23. Sebes-Körös társulat közgyűlése.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üz-
letekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-féle bazárban Fő-utca,
Sonnenfeld Adolf papírkereskedésében Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papírkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papírkereskedésében Kis-piac,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-Já-
nos-utca,
Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Füred-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadtnak.

* **A hercegprimás betegsége.** Vaszary
Kolos hercegprimás, már majdnem teljesen
fölépült betegségéből, de orvosainak rendeletére
még a szobájában kell maradnia. A hercegpri-
más ezért nem vett részt Radvánszky báró
koronaőr beiktatásán s távolmaradását tudatta
is a miniszterelnökkel. Valószínűleg husvét
utánra napolják el a Szent István-egyesület
nagygyűlését is, a melyen a hercegprimás tartja
a megnyitó beszédet.

* **Teljes holdfogyatkozás.** Egyik helybeli
leányiskola növendékeit jeles tanítónőjük any-
nyira fellelkesítette, hogy közülök számosan
lemondottak az éjjeli nyugalom-
ról, hogy megnézzék az elég ritka termé-
szeti tüneményt, a teljes holdfogyatkozást. De
biz ők nem sokat láthattak belőle, mert a fel-
hők miatt bizony keveset láthattak. Tanuságul
pedig azt vonták le belőle, hogy nehéz dolguk
lehet a csillagászoknak mindig virasztani, mert
ők bizony egész nap nagyon álmosak voltak.

* **József kir. herceg 62 éves.** József kir.
herceg megünnevelte Fiumében 62-dik szü-
letése napját. A város nevében Ciotta pol-
gármester tisztelgett a kir. hercegnél, hogy
szerencsekívánatait átadja; a polgárság a város-
házán kitett iveken gratulált néhány ezer alá-
írással a kir. hercegnek.

* **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter
Jaeger Alajos nagyváradi kir. ítélő táblai ir-
nokot az élesdi kir. járásbíróshoz végrehaj-
tóra nevezte ki.

* **A békésmegyei régészeti és művelődés**
történelmi egyesület f. évi márczius 10-én Gyulán
a megyeház kistermében tartott közgyűlésén
tárgyalta és elfogadta az alakítandó békésme-
gyei közművelődési egyesület alapszabályait. El-
határozta továbbá, hogy mihelyt ez alapszabá-
lyokat a belügyminiszter jóváhagyja, felhíváso-
kat bocsát ki ez új egyesületbe való belépésre.
Azután pedig a jövő május hó végén, vagy ju-
nius elején ünnepies közgyűlést hív össze. En-
nek 3 célja leendő. Békésmegyének a török ra-
biga alól felszabadulását annak kétszázados év-
fordulója alkalmából ünnepelni, az újonnan emelt
muzeumot megnyitni, s közművelődési egyesü-
letté átalakulni, annál is inkább, mert a köz-

művelődési egyesület a megyetörténetének föl-
derítését szintén feladatai közé sorolta. — Az
ünnepség alkalmából egyuttal emlékkönyvet is
ad ki s abban mind az egyesület eddigi működé-
sét, mind a felszabadulás jelentőségét méltatni
fogja.

* **Párbaj.** Ugy látszik, beszélhet a király,
hajveszélkelhet a társadalom, büntethet a tör-
vény, inthet a pap: a párbaj mesterségét nem
lehet kiszorítani a mai heves vérű világból.
Tegnap reggel megint véres kardpárbaj folyt
le Nagyváradon egy közös hadseregbeli főhad-
nagy és egy joghallgató között, mely az utóbbi-
nak könnyű megsebesülésével végződött. A pár-
baj oka összeszóalkozás.

* **A kalocsai káptalanban** üresedésben
volt két stallumra ő felsége Kleiner Lajos
tisztelhetbeli kanonok s a gyermekszeminérium
kormányzóját és Zittl Róbert temerini prépost
plébánost nevezte ki.

* **A „Szigligeti-Társaság” Nagy-Szalon-**
tán. Nagy-Szalonta város képviselőtestülete f.
hó 6-án tartott közgyűlésében, dr. Balogh Elek
indítványára nagy lelkesedéssel egyhangulag ha-
tározattá emelte, hogy a »Szigligeti Társaságot«
meghívja Nagy-Szalontára s e végből megkeresi
a társaság elnökséget, hogy a szándékba vett
vidéki kirándulásokat Nagy-Szalontán kezdjék
meg s itt tartsák meg a legelső vidéki felolvasó
ünnepélyt. Mint levelezőnk írja, Nagyszalonta
derék polgársága ősmagyar vendégszeretettel
készül fogadni a Nagyváradról ez alkalomra
átránduló társaságot és vendégeket.

* **Gólya miatt a hóban . . .** Pozsonyból
írják a következő megalázó esetet: A Schulpe-
féle munkásházak telepén az egyik munkás la-
kásában örvendetes családi esemény volt bekö-
vetkezendő. A férj elsielt a bábaasszonyért s
mivel a hó a kocsiközlekedést lehetetlenné tette
s a bába a nagy hóviharban a maga lábán el-
indulni nem mert, az önfeláldozó családapa a
hátára kapta az asszonyságot s úgy vitte haza-
felé. Az út hosszú volt, a hóvihar kegyetlen, a
bába nehéz, s a szegény emberaddig czammo-
gott a mély hóban, míg végre bábástul együtt
elesett, s úgy maradt ott ő is, a bába is, a hó-
ban fekvő. Csak órák múlva találták meg őket,
félíg már alélt állapotban, mert a nagy hóban
és hidegben nem bírtak tovább vergődni.

* **Eltűnt 2390 forintos levél.** Még a múlt
héten érkezett dr. Berkovits Ferencz, a nagy-
váradi kereskedelmi termény és hitelbank ügy-
védjének ezimére egy ajánlott levél, melyben
2390 frt volt. A levelet a gyakornok vette át
és letette a Berkovits asztalára. Majd napok
múlva szóba jött a levél és nem találták sehol.
Huiczl András bankszolga neszét vett a do-
lognak és vasárnap eselédkönyvével együtt meg-
szökött. Így az a gyanu merült fel, hogy a pén-
zes levelet ő lopta el az asztalról. Fel is jelen-
tették a rendőrségnél, a honnan tegnap az or-
szág majdnem minden nagyobb városába köröző
táviratokat menesztettek. Ezenkívül nyomozzák
a gyanúsítottat a városban és megyében egy-
aránt. Hogy segítségére legyünk a hatóságnak,
mi is kiadjuk a körözött személyleírását: Hui-
czl András szénaverősi illetőségű, 32 éves,
sovány, középtermű, sárgás szőke arczbőrű,
vörös szőke bajszu, borotvált arcu eseléd.
Ruházata: fekete sapka, rövid sötét kabát, sár-
gás-barna, kockás nadrág, cipő. — Aki rá-
ismer, jelentse fel a rendőrségnél, vagy esend-
őrségnél.

* **Egy milliárdos leány lakodalma.** Jay
Gouldnak, a híres amerikai milliárdosnak leánya,
mint már jelentettük, a minap esküdt meg Bons
de Castellane gróffal. Képzeltetni, hogy a vasutkirály
ez alkalommal milyen hallatlan költségekbe verte
magaát. Minden vőfély és nyoszolyó-lány számára
— volt vagy negyven — óriás gyémánttűt készítte-
tett, minden lakodalmi vendég pedig nagy ezüst-

szelencében kapta a lakodalmi kalácsot. A nász-
ajándékok persze mesések voltak. A menyasszony
huga egy mellűt adott, melyen a világhírű Ester-
házy-féle gyémántot tizenegy nagy solitaire veszi
körül; az örömszülők egy tíz soros gyöngy-nyak-
láncot, melynek gyöngyei mind egyformák; minden
gyöngysor csatján tizenkét nagy gyémánt villog;
Frank Gould, a menyasszony nagybátyja, egy kétszáz
gyémántkőből álló nyaklánczsal kedveskedett stb.

* **Ülés.** Biharvármegye első szakosztálya
folyó hó 14-én délelőtt 10 órakor ülést tart a
főügyész hivatalos helyiségében.

* **Szociális izgatás a hadseregben.** Ujabb
időben gyakran ismétlődnek az esetek, hogy a
hadseregbe szociális agitációt igye-
keznek külső elemek kifejteni. Meglepő e je-
lenségnek az, hogy ily irányú törekvésnek több
nyomára akadtak a magyar, mint az osztrák
helyőrségekben. A legtöbb esetben anarkista
röpiratokat csempészték be a legénység szo-
báiba, kantinokba, istállóba. E kísérleteknek,
melyek már alapjukban elfojtattak, eddigelé
semmi hatásuk nem volt. A magyar ezrede-
kél a szociális tanoknak egyáltalán nincs al-
kalmas talajuk. Mindamellett, mint a »Pes-
ter Lloyd« véli, menthetlen mulasztás és
gondatlanság volna, ha a katonai körök kellő
figyelmet nem fordítanak e jelenségekre.

* **Drukkolnak a kis diákok.** Nagy napra
virradtak ma a nagyváradi diákok. Olyan lá-
togatást kapnak, amivel ha örülnek is, mégis
elszorult a szívecskéjük a hír hallatára. Ugyanis
Nátafalussy Kornél a premontreiek gimnáz-
iumában ma fogja megtartani a szokásos évi
vizsgálatát. Előre láthatólag csak legteljesebb
elismerésének fog kifejezést adni, mert a nagy-
váradi főgimnázium mindig az első helyet fog-
lalta el a magyarországi középiskolák között,
ami mindenesetre amellet tanuskodik, hogy
tanári kara is mindig a kiválók között sze-
repelt.

* **Gazdáknak bérbeadott püspöki birtok.**
Schusztter Konstantin váci püspök 1230
kat. holdas alsó némedi birtokát épületekkel
együtt az odavaló 43 gazdának adta bérbe 12
évre, 7140 frt évi bérért, úgy, hogy az állami
adót szintén a püspök fizeti. Ezt a püspök
azért tette, hogy a szorgalmas, magyar gazdák
megélhetését és gyarapodását elősegítse. Eppen
ezért nem reflektált a nagybérlok által tett
sokkal kedvezőbb ajánlatokra és kivette az
eddig bérlok kezéből. Ez által 43 család jómi-
nőségű földhöz jutott, mely a vasut mentén
fekszik és elég közel is van a fővároshoz.

* **Turolla hangversenye.** Azzal kezdhet-
jük, hogy a hangversenyre már nem lehet je-
gyet kapni. Ungár Jenő jónévű kereskedőnk
ki a rendezést magára vállalta, úgy segít a
jegyhiányon, hogy a »Fekete Sas« karzatát
is megnyitja a közönség számára egy forint
belépti díj mellett. Egyuttal arra kéri Ungár
Jenő azokat, akik jegyeket jegyeztek elő, hogy
legkésőbb szerdán délig intézkedjenek, a kivál-
tásért, különben más jelentkezőnek fogja a je-
gyeket rendelkezésre bocsátani.

* **Példa.** Miskolcra írják: H. L. egy
közele puszta bérlokjének 17 éves fia, régóta
szokott pásztorórákat tölteni a számadó juhász
szép feleségénél. Az egyik bojtár megtudta a
dolgát és elbeszélte egy másiknak. A hét vala-
melyik napján a két bojtár figyelmeztette a ju-
hászt, hogy jó lesz vigyázni, mert farkas jár a
kertben. A juhász in flagranti érte az urfit.
Mefogta és rejtentően megcsónkitotta
Azután maga jelentkezett az ügyészségnél, hol
le is tartóztatták. A fiatal ember rövid idő
múlva iszonyu kínok közt meghalt.

* **A wörishofeni gyógysíkár.** Érdekes
esetről adnak hírt a bécsi lapok. Egy 18 éves
K. A. nevű litográfus folyó évi január hó 11-én
egy kőhöz ütötte a karját. Harmadnapra iszonyu
fájdalmakat érzett és karja erősen megdagadt
és kékes fekete színt kapott. A betegsegélyző
pénztár orvosának az volt a véleménye, hogy
vérmérgezés állott be és nem marad más hátra,

mint az élet érdekében megválni a beteg kartól. Miután ebbe nem akart a fiu beleegyezni, elment édes anyjával Wörishofenbe. És mi történt? Az orvosi tudomány le lett főzve. Kilencz óráig forró szénavirág-főzettel kezdték borogatni a beteg testrészt; a fájdalom enyhült, a daganat fogyott és harmadnapon egy vágás segítségével nagy mennyiségű genyes vért távolítottak el a husból. A fiu karja meg lett mentve. Hetedik napon már a prälatus betegét nagy csudálkozás között mutatta be hallgatóinak az orvosi tudomány boszuságára.

* **Nem lesz víz.** A Walser-czég felkérésére értesítjük a Bémer-tértől a Széchényi szállodáig terjedő utvonalon lakókat, hogy ma délelőtt nem kapnak vizet, mert egy tolattyu elhelyezése miatt a fővezeték el fogják zárni.

* **Temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délután néhai Rostásy Julia temetése fő-utcai lakásából. A diszes koporsót szebbnél szebb koszorúk fedték és a szertartást Dencs János esperes-plébános végezte segédletével. A temetkezési intézet disz testőrjei a 4-es fogatu üveges gyász halottas kocsi helyezték az ehunytat és azután megindult a menet az olaszii közsirkertbe, hol örök nyugalomra helyezték a megboldogultat.

A család által kiadott gyászjelentés szövege következő: özv. Rostásy Györgyné szül. Vaczkó Anna mint édesanya, valamint Rostásy Róza, Rostásy Ágnes és férje Zámboéry László mint testvér és sógor úgy a magok valamint az összes rokonság nevében is fájdalomtelt szívvvel tudatják a legjobb leány, illetve testvér, sógornő és rokon Rostásy Juliának f. évi márcz. hó 9-én d. u. 6 órakor életének 31-ik évében hosszúságos szenvedés és a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele után történt gyászos elhunytát. A megboldogult drága halott földi maradványai ugyan e hó 11-én d. u. 3 órakor fognak Fő-utca 400/16-ik számú háznál a r. kath. vallás szertartása szerint beszenteltetni és az olaszii közsirkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise-áldozat pedig ugyan e hó 12-én d. e. 10 órakor fog az olaszii plébániatemplomban az Egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ösmerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1895. márcz. hó 10. Béke hamvaira!

A koszorúk szalagjain következő feliratok voltak: Drága Julám Isten veled — Ágnes és László. Legőszintébb barátja — A felejtethetlen barátnénak. — Horváth Ferencz és családja — A szeretett rokonnak. Tisztelet jeléül — Rostásy Juliánnának. Nyugodjál békében — Szerető anyád és Róza nővéred. A diszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyvárad disztemetkezési intézete végezte.

* **Inség és munka.** Nyomort, munkahiányt jelentgetnek állandóan Hódmezővásárhelyről. — Van ott nyomor tagadhatatlan, de sokkal nagyobb az »inségesek« huzódása a dologtól. Ime erre a példa. Egy nagy szegedi földmunkavállalkozó alig pár napja több száz kubikost keresett dobszóval, Vásárhelyt. A hirdetés után néhány ember vállalkozott volna is a munkára, de nem lehet összehozni az egész városból sem 30 kubikost, pedig kitűnő kereset napi 1.80—2 frt, kínálkozott mindenkinek. — Hogyan lehet az, hogy a jó vásárhelyi nép nem hallja meg a munkára hívó dobszót, de rögtön meghallja a hívást a segélyosztásra és a népkonyhába, hova pedig nem volna szabad magyar embernek betennie a lábát, ha csak a végső szükség nem kényszeríti? Hát csak úgy, hogy ide is eljutottak már az ismert szociális kiáltványok, melyekben a népet valóságos lázítja a kenyérléslelketlen emberek.

* **Székelyek eloláhosodása.** Ez alatt a czim alatt a központi lapok olyan híreket hoztak forgalomba a m. k. u. j. falui római katolikus hívekről, mintha ők plébánosukkal nagy harcban állának és ebből kifolyólag tömegesen térnének át a román egyházba. Az egyháztanács tagjai — mint a hozzáuk beküldött jegyzőkönyvi kivonatból látjuk —

megdöbbenve utasították vissza a rágalmat és Solyom Géza plébánosnak bizalmat szavaztak és a püspökhöz is feliratot terjesztettek az állhírek czáfolására.

* **Mennyit tubákolnak Magyarországon?** A kimutatás szerint 1894-ban 128.004 forint 5 krajczár, 1893-ban 131.133 forint 29 krajczár áru tubák fogyott el. Esztétikai szempontból az egyetlen örvendés ebben a tubák-statisztikában, hogy 1894-ben 3159 forint 24 krajczárral kevesebb tubákot szippantottak, minl egy esztendővel annak előtte.

* **Hogy és hol fognak locsolni?** Még csak tegnap volt szerencsénk az első tavaszi nap-sugarhoz, a nagyvárad főmérnök már is a városi utcák és terek locsoltatási tervét terjesztette be a városi tanácshoz. A javaslat szerint a város locsolása 9 locsoló csoport által fog teljesíteni, melyből 4 a közterekre, 2 Olaszira, 2 Újváros és Külvárosra, 1 Váralja és Velen-czére esik. A felszerelés költségei 2287 frt 20 krban vannak előirányozva. Oly helyeken, hol vagy a nagy közlekedés, vagy a tüzesapok egymástól nagy távolsága miatt a tüzesapokkal való locsolás nem lenne eszközölhető, a meglevő locsoló hordókat fogják igénybe venni.

* **Örült gyilkos.** Rómából — írják — Berardi marquis szenátort, a római tartományi tanács elnökét, midőn tegnap délután az örültek házárt megsejmelte, egy örült megtámadta és a fején súlyosan megsebesítette. Berardi a sebei következtében ma reggel meghalt.

* **Névváltoztatások.** A m. kir. belügyminiszter Weisz Gyula nagyvárad lakos vezetéknévénél »Vermes«-re, — és Eisenstädter Miksa ugyanitt lakos vezetéknévénél »Erdélyi«-re kért megváltoztatását engedélyezte.

* **Apró hírek.** Beteg lovak a huszárkaszárnnyában. A Ferencz József laktanyában Nagyváradon megint két ló kapott ragályos betegséget. Erről tegnap értesítették a városi hatóságot is. — Hogy mossa magát tisztára Szappanos Lajos, azt ő tudja; de a vallató rendőrbiztos is szeretné tudni, mert még mindig nincsenek meg azok az ékszerek, melyeknek eltulajdonításával gyanúsítja a gazdája: Megyeri István. — Fejen ütötte a kefével. Az »Emilia« malom egyik munkása tegnap délután az almolnárt úgy fejen ütötte egy kefével, hogy látéletet kellett kiállítani a sérülésről. A támadó ellen megtették a feljelentést. — Elfogott kereskedő. Békés-esabai levelezőnk írja: Nagy feltűnést keltett, hogy Wieland Károly békés-gyulai esődbe jutott divatárú-kereskedőt letartóztatták. Megeszerzte ismertember. — A hűtlenség áldozata. Berlova Traján kizdiai (Temes-megye) lakos felesége viszonyt folytatott Miku Avram szolgálégénnyel. Berlovát ez annyira elkésértette, hogy egy utszéli árokban szíven lötte magát. — Egy urlovas halála. Freiburgból jelentik, hogy Badenben Senfft lovag kapitány, a híres urlovas, ki még tavaly sérült meg lovának tréningozása közben meghalt. A halál közvetlen oka az akkor keletkezett agyrázkodásból kifolyó fülbaj volt. — A lovashereynyi gyilkosság ügyében letartóztatott Frühzeitig Albertet szabadlábra helyezték, mert a gyilkos Karikó vallomásán kívül ellene semmi bizonyítékot nem találtak.

* **A jövődő szerb királyné.** Mint Belgrádból jelentik, ott ma már egész bizonyossá válik, hogy Sándor király legközelebb elfogja jegyezni Sibilla hesseni hercezkisasszonyt. — A legnagyobb nehézség, amely eljegyzésnek útját állotta, t. i. hogy az ifjú hercezkisasszony vonatkozott ősei hitéről áttérni, már megszűnt, menyinyben az orosz czárné levélbeli tanácsára a hercezkisasszony beleegyezett, hogy elhagyja ősei hitét. A közönség nem igen örül a király választásának, mert máris talált gunyvet, a melylyel a királynét fogadja, a mennyiben mindenütt elnevezték »hesseni légy«-nek.

* **Miniszteri megjegyzések az egészségügyi évi jelentésre** tegnap érkeztek le a város hatóságához, s lényege abban kulminál, hogy a nyirktermelő intézetekről nem forgalmi kimutatás, hanem vizsgálati jkv. melléklendő;

továbbá, hogy azon hivatalos állással bíró orvosok, kiknek mellékfoglalkozásuk is van, a díjazással együtt kimutatandó. A többi megjegyzések inkább szörszállhasogatás számba mennek s így a tisztí főorvosnak nem nagy fáradságába fog kerülni, nagy gonddal összeállított jelentését a belügyminiszter szája ízének is megfelelően kiegészíteni.

* **Dühös szerelmes.** Tegnap este fél 9 órakor nagy népesödületet okozott Piznyik Mihály napszámos és Szekretár Mihály huszár szakaszvezető. Az bántotta ugyanis őket, hogy Stern Ignác nem akarta őket a szolgálójához, a főúr ur szeretőjéhez beengedni. E fölött annyira dühbe jöttek, hogy közös erővel beakartak a Stern házába törni, meggyilkolással, agyonveréssel s más szelid fenyegetésekkel ijesztve meg a benlakókat. A nagy népesödületre aztán rendőr is került oda s heves dula-kodás után letartóztatták a két duhaj fizekót s bekisérték a rendőrségre.

* **Panasz a jutalom ellen.** A vámfelügyelő tegnap panasszal fordult a polgármesterhez, hogy mért nem részesül ő nagyobb osztalékban? A felelet erre igen egyszerű, mert tulajdonképp a vámszemélyzet közt kiosztandó bevétel nem osztalék, hanem jutalom a szorgalomért. Tehát a legtöbbet az érdemi meg a ki tevékenységével leginkább hozzájárult a vámbevételék emeléséhez. A jutalom kiosztására vonatkozó határozat különben is miniszterileg jóvá van hagyva, s így vélt sérelmei orvoslása iránt későn kelt fel.

* **Mennyi a nagyvárad nyugdíj-alap?** A városi nyugdíjbizottság tegnap délután Sal Ferencz kir. tanácsos polgármester elnöke alatt évnegyedes ülést tartott. — A nyugdíj-alap 1894. évi zárszámadása volt az egyedüli fontos tárgy, a mit beható vizsgálat tárgyává tettek s úgy a kezelés, mint az alap vagyoni állapotát illetőleg a legnagyobb rendet és pontosságot konstatait a bizottság. Az alap vagyona 1894. év végével 120548 korona 24 fillér, a múlt évi összes kiadások pedig 12930 korona 70 fillért tettek. A zárszámadást a törvényhatóság útján a belügyminiszterhez fogják jóváhagyás végett felterjeszteni. Néhány jelentéktelen folyó ügy elintézésével az ülés, melyen Dus László, Hegedüs Géza, Ragány János, Hoványi Géza, dr. Molnár Imre, Kunyhósy János és Komlóssy József előadó voltak jelen, — véget ért.

* **Tessék visszafizetni.** Az államvasutak kolozsvári üzletvezetősége a kereskedelmi miniszternek azon, az 1893. évi IV. t. cz. 15. illetve 21. §-a ellenére kiadott rendelete alapján, melylyel a vasuti alkalmazottakat az utadók és községi adófizetése alól felmentette, 559 frtot követel vissza a városból befizetett utadók czimén.

* **Az állatorvosok jelentkezése.** A földmívelési miniszter tegnap körrendeletileg értesítette a törv. hatóságokat, hogy az állatorvosok, vagy állatorvosi gyakorlatra jogosított gyógykovácsok, gyakorlatuk megkezdése előtt a ker. állami állatorvos útján oklevelüket a törvényhatóságnak beiktatás és kihirdetés végett bemutatni kötelesek; a mennyiben ezen rendelkezésnek nem tennének eleget, az illető állatorvos kihágást követ el, mely 100 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

* **Sacher-Masoch meghalt.** A Majna mellett Frankfurtból írják, hogy Sacher-Masoch Lipót, a nálunk is ismert német elbeszélő Linkheimban (Hessen nagyhercegség) 60 éves korában meghalt. Csak a napokban jött a híre, hogy elméje elhomályosult; nagyon szívére vette az egykor életvidám író német kollégáinak tapintatlanságát, akik jubileumára készülődtek, azután lemondtak róla.

* **Sürgös külföldi hivatalos levelek.** A hivatalos külföldi levelezéseket illetőleg a belügyminiszter utasította a hatóságokat, hogy oly esetekben, midőn valamely egyénnek oly kül-

földi helyen, honnan Amerikával közlekedő hajók indulnak, letartóztatása válik szükségessé; általában mindazon esetekben, midőn az ügy sürgős természeténél fogva a rendes diplomáciai ut célra vezetőnek nem látszik, megkezeséseket ne közvetlenül a külföldi rendőrhatalomhoz, hanem az illető cs. és kir. osztr. magy. ügynőséghez intézzék.

A „Nagyvárad Takarékpénztár” közgyűlése.

— 1895. márczius 10. —

Vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta Nagyvárad legjobb hírű és legrégebb pénzintézete, a »Nagyvárad Takarékpénztár« évi rendes közgyűlését.

A nagy számban megjelent részvényesek örömmel konstatálhatták újól, hogy a kitűnően vezetett pénzintézet, dacára a múlt évi meglehetősen rossz pénzügyi viszonyoknak és különösen a »László-malom« bukása által szenvedett nagyobb mérvű veszteségeknek, fényesen igazolta a belhelyezett bizalmat és várakozást, a menyében a múlt évi tiszta üzleti nyereség 11.190 frt 33 krral haladja meg a tavalyelőtti év tiszta nyereségét, azaz 107.033 frt 77 krt tesz. E fényes eredmény legelső sorban Hoványi Gézának, a takarékpénztár fáradhatatlan buzgalmu vezérigazgatójának köszönhető, ki nagy szakavatottsággal vezeti az intézetet, majdnem másfél évtized óta; nagy elismerés illeti továbbá az igazgatóságot és a tisztviselői kart is, kik megmutatták, hogy mily eredményeket produkálhat egy olyan intézet melyet tiszta kezű jelemes férfiak, nem pedig Szilágyi Mórók és Konda Samuk kezelnek.

Egyébként a közgyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be.

Jelen voltak: Sal Ferencz igazgatósági elnök, Frankó Endre, Hlatky Endre, Huzella Gyula, Kovács Béla igazgatók és Hoványi Géza vezértitkár és a következő részvényesek: Dr. Baróthy Ákos, Beczkay Lajos, dr. Bozók Alajos, Böszörményi Géza, Csobánczy Lajos, Faliczky Viktor, Fényes Manó, Grósz Albert, Hanzély István, Hegedüs Géza, Hering Sándor, Hoványi Gyula, Kaczián Károly, dr. Kornstein Lajos, Lakatos Antal, Lopusny Gyula, dr. Márkus László, Pallay Lajos, Papp János v. tanácsos, dr. Schweiger Ede, Sebestyén Lajos, dr. Sipos Árpád, Szász Auguszt, dr. Sonnenfeld Zsigmond, Tar István, dr. Wallner Ödön, Zámory László, Zatureczky Albert.

Sal Ferencz igazgatósági elnök az ülést megnyitván, üdvözlő a részvényeseket és konstatálja, hogy miután a közgyűlés előtt 68 részvényes 149 részvényt tett le és jelenleg 37 részvényes van jelen, kik 188 részvényt képviselnek, így az alapszabályok 15. §-a szerint a közgyűlés határozathozatal képes, tehát megtartható. A jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Csobánczy Lajos, Hering Sándor és dr. Márkus László részvényeseket és kéri Hoványi Géza vezérigazgatót, hogy az intézet múlt 1894-iki évről szóló igazgatósági jelentést olvassa fel.

A jelentés a következőleg hangzik:

Tisztelt közgyűlés!

Az 1894-iki — intézetünk 48-ik — üzleti-évről, jelentésünket a következőkben van szerencsénk előterjeszteni.

Az elmúlt 1894-ik év üzletviszonyai általában nem voltak kedvezőbbek az előző év üzletviszonyainál, sőt az év utolsó felében jelentkező nagy pénzügyi szükséglet újól a legközelebbi tevékenység kifejtését igényelte, hogy a jelentkező hitelszükségleteket kielégíthessük. Ezen általános kedvezőtlen hitelviszonyokhoz hozzájárult még a piacunkon, a László-malomnak válsága is, mely végeredményében intézetünket jelentékenyen érintette, a mennyiben 90.000 frt váltókövetelésünk 27.000 frtot és 25 db elsőbbségi részvény (5.000 frt) értékének leírását voltunk kénytelenek javaslatba hozni.

Bejelentjük, hogy az 1894. évi közgyűlés határozatából kifolyólag részvénytőkéinket 31.500 frtról a tartalékalapból eszközölt 178.500 frt

hozzájárása által 210.000 frtra felemeltük és hogy ennek megfelelőleg a régi 105 frtos részvények 700 frtról szóló részvényekkel lettek kicserélve.

Az 1894-ik üzletévről mindazonáltal kedvező eredménnyel számolhatunk be, mert ha az előző év 118.819 frt 85 kr nyers jövedelméből az ingatlan számlán és értékpapír árfolyam különbözete címén elért 42.265 frt 59 krt leszámítjuk, 76.554 frt 26 kr tiszta üzleti eredmény jelentkezik, míg az 1894. év nyers jövedelméből 112.043 frt 77 krból levonva az értékpapír árfolyam különbözete és leírt követelések címén befolyt összesen 24.299 frt 18 krnyi összeget, 87.744 frt 59 kr üzleti nyereség mutatkozik, a mi az előző év tiszta üzleti eredményét 11.190 frt 33 krral haladja meg.

Az egyes üzletágakról nyújtott forgalmi kimutatásunkból azon öröndetes eredmény észlelhető, hogy azok majd mindegyike jelentékenyen emelkedett és hogy betéteink állaga a jelzett pénzügyi szükséglet dacára sem fogyott. Összes forgalmunk pedig kerek számokban jelezve 38 millióról 44 millióra emelkedett.

Ezek után indítványozzuk, hogy a tartalékalap 5.010 frtot tevő kamatainak levonása után jelentkező 107.033 frt 07 kr jövedelemből fordítsassék:

1-ör, Leírásokra 34.009 frt 27 kr., még pedig:

A váltó-számlán 29.726 frt 58 kr, ingatlan-számlán 3.163 frt 1 kr, értékes felszerelvények számláján 500 frt, per és óvatolás számlán 619 frt 68 kr.

2-ör, A tartalékalap gyarapítására 27.964 frt 18 kr.

3-ör, Jótékony célra 1500 forint, még pedig:

A milleniumi kiállítás pénzügyi csoport költségeire 300 frt, a városi árvalház alapra 100 frt, a felállítandó gyermekkorházra 100 frt, a koldusápolónak 100 frt, elhunyt intézeti szolga Munkácsi Lajos árvájának 100 frt, Szent-Vincent nővérek olasz-i társházának 100 frt, a biharmegyei régészeti és történelmi egyet muzeuma építésére 50 frt, a biharmegyei nőegyletnek 50 frt, az Izraelita nőegyletnek 50 frt, az Erzsébet bölcsegyetnek 50 frt, a gyermek-barát egyesületnek 50 frt, a tűzoltó egyletnek 50 frt, a biharmegyei jegyző nyugdíjalapnak 50 frt, a városi tisztviselők nyugdíjalapjának 50 frt, az elagott iparosok segély-alapjának 50 frt, a községi tanítók segély-alapjának 50 frt, a nagyvárad ügyvédi segély-alapnak 50 frt, az Irgalmasok kórházának 50 frt, a városi liget fejlesztésére 50 frt. A vármihatal költségeire 50 frt.

4-er, Igazgatók jutalékául 6422 frt 40 kr.

5-ör, Felügyelők jutalékául 1926 frt 72 kr.

6-ör, Vezérigazgató jutalékául 3211 frt 20 kr.

7-er, Tisztviselők javadalmazására 2000 forint.

8-ör, Osztalékul részvényenként á 100 frt 30.000 frt.

Indítványunk elfogadása esetén tartalékalapunk 100.198 frt 30 krról 133.172 frt 48 krra fog emelkedni. Ezen tételnél bejelentjük a t. közgyűlésnek, hogy az eddig kimutatott rendes tartalékalap és veszteségi alapot egybe vontuk és mérlegünkben egy összegben tüntettük ki.

Tisztelt közgyűlés!

Mint eddig beterjesztett üzleti jelentésünk mindegyikét, úgy a jelenlegit is annak kiemelésével zárjuk be, hogy intézetünknek a tartalékalapnak az alapszabályokban kikötött százalékon felüli javadalmazásának szükségessége még mindig fenn forog és így beterjesztett jövedelmi felosztási tervzetünkben a tartalékalaphoz csatolni kért összeget külön nem indokoljuk.

A felügyelő bizottsági jelentés meghallgatása után, a beterjesztett mérleget, erre vonatkozó indítványaink megszavazása által végleg megállapítani és a felmentvényt úgy az igazgatóság, valamint a felügyelő bizottságnak az 1894-ik üzletévről megadni kérjük és a részvényenként megállapított 100 frt osztaléknak f. hó 11-ik napjától leendő kifizetésének elhatározását javasoljuk.

A mérleg a következő:

Tartozik: Pénzkészlet 50.626 frt 33 kr. Előlegkölesön számla 32.781 frt 20 kr. Zálogkölesön számla 5944 frt 68 kr. Jelzálogkölesön számla 2.393.953 frt 56 kr. Törlesztéses jelzálogkölesön számla 130.145 frt 4 kr. Váltókölesön számla, leírás 1.678.118 frt 14 kr. Pénzintézetnél elhelyezett tőkék 180.308 frt 56 kr. Adósok folyó-számlája jelzálogilag- és értékpapírok által biztosítva 1.847.215 frt 17 kr. Értékpapír számla 815.753 frt 16 kr. Ingatlanok számlája, leírás 164.704 frt 9 kr. Ércpénz számla 601 frt 47 kr. Bélyeg számla 400 frt. Árverési bánatpénz, perköltség és óvatolási számla, leírás 2728 frt 17 kr. Értékes felszerelések számlája, leírás 2000 frt. Előre fizetett visszleszámított váltó-kamat 2371 frt 31 kr. Összesen 7.307.650 frt 86 kr.

Követel: Részvénytőke számla 210.000 frt, tartalékalap gyarapítás 1894 évről 133.172 frt 48 kr, nyugdíjalap gyarapítás 1894 évről 62.316 frt 2 kr, betétek 5.657.423 frt 60 kr, visszleszámított váltók 402.852 frt 41 kr, magy. tkp. közp. jelzb. engedmény kölesön 331.665 frt 06 kr, hitelezők számlája 386.258 frt 77 kr, leírt számla 34.550 frt 44 kr, zálogárverési többlétszámla 119 frt 77 kr, fel nem vett osztalék 1893 évről 100 frt, előre fel vett kamatok 31.855 frt 79 kr, betétek 10%-os kamat adója 12.285 frt 20 kr, felosztandó 1894. évi nyeresmény 45.060 frt 32 kr, összesen 7.307.650 frt 86 kr.

Felosztási tervzet: Jótékony célra 1.500 frt, igazgatók 10%-os jutaléka 6.422 frt 40 kr, felügyelők 3%-os jutaléka 1.926 frt 72 kr, vezérigazgató 5%-os jutaléka 3.211 frt 20 kr, tisztviselők javadalmazása 30.000 frt, osztalékul részvényenként 100 frt 30.000 frt, összesen 45.060 frt 32 kr.

Az intézet évi összforgalma 44.156.281 frt 56 kr.

Az általános helyesléssel fogadott előterjesztés után, a felügyelők jelentését olvasták fel, kik az igazgatóság által ajánlott nyeresmény felosztási tervzet elfogadását indítványozták és az 1894-iki üzleti évre nézve felmentestűket.

Az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére a felmentvényt ezek következtében egyhangulag megadták.

A tárgysorozat szerint következett a megüresedett napibiztosi állások betöltése, amennyiben az alapszabályok szerint az idei évvel Csobánczy Lajos, dr. Grósz Albert és Hoványi Gyula megbízatásai lejártak, dr. Schweiger Ede és dr. Wallner Ödön pedig a Biharmegyei takarékpénztárnál igazgatóknak választatván meg, állásaikról lemondtak.

Sal Ferencz igazgatósági elnök a szavazások megejtésére dr. Bozók Alajos elnöklete alatt Lopusny Gyulát és Papp Jánost (városi) kéri fel.

A szavazás a következő eredménnyel lett megtartva:

Dr. Baróthy Ákos kapott 137 szavazatot, Csobánczy Lajos 138-at, dr. Grósz Albert 138-at, dr. Hoványi Gyula 138-at, Keller József 127-et, Zathureczky Albert 125-öt, Zámory László 12-öt, Kaczián Károly 8-at, Beczkay Lajos 5-öt.

Ennek folytán napibiztosokul a következő legtöbb szavazatot kaptak lettek megválasztatva: dr. Baróthy Ákos, Csobánczy Lajos, dr. Grósz Albert, dr. Hoványi Gyula, Keller József és Zathureczky Albert.

Miután Hoványi Géza felolvasta anyugdíj alap állásáról szóló jelentést; felállott dr. Wallner Ödön és úgy a maga, mint az összes részvényesek nevében háláját és bizalmát fejezi ki az igazgatóságnak és tisztviselői karnak az elért szép eredmény miatt és egyuttal azon indítvánnyal járult a közgyűlés elé, hogy tekintettel arra, miszerint a napibiztosok az üzlet nagy mérvű kifejlődése folytán, reggeltől délig szakadatlan munkával vannak elfoglalva, a napidíjak arányosan és méltányosan felemeltessenek.

Sal Ferencz azt mondja, hogy miután ez indítvány a közgyűléshez írásban be nem lett adva, az nem tárgyalható a jelen közgyűlés folyamán; de kijelenti, hogy az igazgatóság az indítványt figyelembe veszi s annak értelmében fog majd annak idején határozni.

Egyéb tárgy nem lévén, a gyűlés 11 órakor véget ért.

Vidéki levelezés.

Körös-Tarján, 1895. március 10.

Abban az időben bizonyos körökben oly nagy feltűnést keltett Körös-Tarjáni róm. kath. Olvasó kör Alapszabályai, melyek a belügy-miniszternek 1895. január 31-én 8252/XI. a. sz. a. jóváhagyattak, végre valahára folyó év márcz. hó 8-án főtisztelendő B a d z é y György plébános-hoz, mint a kör ideiglenes elnökéhez megérkeztek.

Hogy ezen körnek megnyitó gyűlése minél ünnepélyesebb legyen és az utókorra is emlékeztetés maradjon, folyó márczius hó 24-én fog megtartatni, részben azért is, mert szeretett plébánosunk jelenleg beteges, de reméljük, hogy addig tökéletesen felépül.

Mindnyájan szívvél-lelekkel óhajtjuk, hogy mint a körnek ideiglenes és újra is megválasztandó elnöke, velünk együtt Istennek áldását kérve körünk működésére szerető hívei közepette a gyűlést ő nyissa meg.

A tagok száma eddig 53, és mivel a körnek működésétől sok hasznost és üdvöst várhatunk és remélünk, ezen szám bizonyosan növekedni fog. — A tagok jelentkezése folyton tart.

r. l.

Irodalom és művészet.

— **Kun Lászlónak** két új magyar dala jelent meg Schunda V. József kiadásában: Elmennék a kerted alatt... és Megfogott a babám átka... Kun László minden tehetségével s tudásával azon fáradozik, hogy a magyar dalnak nemzeti jellege szigorú megőrzése mellett érdekes és művészi alakot adjon. Harmonizálásán, szövegvezetésén, kíséretén meglátszik az avatott kéz munkája, melyet izig-érig magyar lélek inspirált.

— **»Politikai Heti szemle«.** A legújabb szám tartalma: Elemek harca (a lefolyt appropriációs vitával foglalkozik), írta R. Belföldi. Erkölcsi győzelem (gróf Apponyi Albert beszédét méltatja), írta Veritas. Parasztok és urak (az alföldi mnkmásmozgalmak szociológiája), írta Palócz László. Külföld: Oroszország új külügyminisztere (az ott várható rendszerváltoztatás illusztrációja), írta Székely Sámuel. Közgazdaság: mérlegek, osztalékok (a budapesti pénzintézetek tárgyalása), írta Verus. Tőzsde és pénzügy (a legutóbbi tőzsdei dolgok ismeretése). Közkutatás: A közkutatásügyi tanács reformja, írta E. J. Irodalom. Művészet. A Hét-ről. Vegyesek.

— **Herkó Páter.** Ez a czime az egyetlen kath. életrajznak, mely szép hegedű szóban döngeti a kormány liberális várának kapuját. Aki buskomorságban vagy liberalismusban szenved, tessék csak ezt a lapot olvasni s biztos lehet, hogy a legrövidebb idő alatt meggyógyul. Ajánljuk az olvasó közönség figyelmébe és pártolását.

— **Pályázat Szent-Norbert képére.** Kuncz Adolf a premontrei kanonok-rend csornai prépostja, tavaly nagyobb összeget adott át a Képzőművészeti Társulatnak, hogy azon a milléniumra Szent-Norbert képét megfestesse. A képre ki is hirdették a pályázatot, amelynek határideje most járt le. A beérkezett pályaművek fölött ma délelőtti 11 órakor fog dönteni az Országos Képzőművészeti Tanács.

— **Kérelem.** Minthogy az általam kiadni szándékolt »Visszaemlékezés Törökországra« című munkám e hét folyamán a sajtót már elhagyja, s az az előfizetőknek kézbesíttetni fog: tisztelettel kérem azon ivtartókat, kik az aláírási íveket még eddig vissza nem juttatták s a könyvre esetleg reflektálni óhajtanak, a példányok szétküldhetése céljából az íveket mielőbb visszajuttatni kegyeskednének. Nagyvárad, 1895. márcz. 11. Tisztelettel: L a k o s Lajos.

— **Erkel-szobor Békés-Csabán.** A magyar zeneirodalom egyik legnagyobb költőjének, Erkel Ferencnek emlékét szülővárosa, Békés-Csaba szoborral örökíti meg. A szoborbizottság legutóbb tartott ülésén azt határozta, hogy a mű elkészítésére nem ír ki pályázatot, hanem Kallós Edét bizza meg annak elkészítésével. Kallós megígérte, hogy lehetőleg gyorsan fog

eleget tenni a megbízatásnak s így a szobor leleplezése valószínűleg még ez évben megtörténik.

— **A székesfejérvári kath. nagygyűlés története,** kibővítve a kath. körök szervezésére vonatkozó adatokkal. Megjelent a »Fejérmegyei Napló« kiadásában. A 40 oldalra terjedő füzet tartalma a következő: Előszó. — A néppárt programja. A kath. körök megalakítása. — A nagygyűlés története. — Dr. Steiner Fülöp megyés püspök megnyitó beszéde. — Esterházy Miklós Mórész gróf. Előszó a nagygyűléshez. — Dr. Major Ferencz beszéde a társadalmi szervezkedésről. — Ifj. dr. Zichy János gr. beszéde a politikai szervezkedésről. — Dr. Marsovszky Endre beszéde a kath. autonómia-ról. — Kalocsay Alán Gyula beszéde. Az egyház és szocializmus. — Zichy Nándor gróf zárbeszéde. — Cziráky Antal gróf. Előszó. — Kálmán Károly beszéde a szociális kérdésekről. — Bonitz Ferenc beszéde a határozati javaslatok értelmezéséről. — Szentiványi Károly székesegyházi hitszónok. A nép szava, Isten szava. — Póda Endre soproni apátkanonok beszéde. — Pénzes Imre beszéde. — A »Fejérmegyei Napló« programja. — Különösen figyelmeltetjük elvbarátainkat a füzet borítéka második oldalán levő jegyzetre, mely nevezetes pötlék a kath. körök alakításáról szóló fejezethez. A füzet a fennevezett lap kiadóhivatalában 10 krért megrendelhető.

T Á V I R A T O K.

Országgyűlés.

(Folytatás.)

Sima Ferencz legalább is furesának találja, hogy ebben a házban Tisza István tart leczkét a politikai morálról. Azt már inkább meg lehet érteni, ha ugyanez a képviselő ur szólítja fel a nemzeti pártot az elvfeadásra. (Igaz!)

A szabadelvű pártot olyan közkereseti részvénytársaságnak tartja, a mely mindenkit kizár magából, aki elveiket nem vallja. Pulszkyt és Fenyvessyt addig, míg az ellenzék padjain voltak, senki sem vette észre, de mihelyt átmentek a tisztelt tuloldalra, rögtön aranyat tojó tyukok lettek. (Nagy derűlttség.) S most tessék ennek a politikának a tetejébe képzelní Bánffy Dezsőt, mint vezért, a kinek programjában épp úgy, mint beszédében egy ép eszme sincs. — A miniszterelnök legutolsó parlamenti szereplése bebizonyította, hogy a szabadelvűpárt állam férfiak produkálására képtelen.

Öt perc szünet, mely után gróf **Festetic** Andor nyújtja be a Rába és mellék folyóinak szabályozására vonatkozó törvény végrehajtási novelláját.

Majd **Tisza** Kálmán szólal fel, hogy a fuzió kérdésben oly sokszor emlegetett nevét tisztára mossa.

Legelőször Péchy Tamás beszédével foglalkozik, ki az 1875-iki események előadásában tévedett. Tagadja, hogy az egyházpolitika törvények a külföldről czepeleték volna ide.

A fuzió eszméjét a pénzügyi nehézségek vetették fel, hogy tegyék félre a közjogi kérdéseket és a fenyegető pénzügyi helyzet szanálása végett egyesüljenek.

Majd a fuzió jelen állásáról tárgyal és azt állítja, hogy a fuziót most azon az alapon kellene létesíteni, ha a szabadelvűség barátai egyesülnének a veszélyeztetett liberalizmus védelmére.

Hoitsy felszólal az elnök megróvási mániája el. Azt hiszi, hogy ők elég tiszteletet tanusítottak a házszabályok iránt mikor Tisza Kálmánt egyáltalában meghallgatták. (Zajos tetzés. Ugy van.)

Elnök magyarázza a házszabályok 169-ik §-át majd

Péchy Tamás igazítja helyre Tisza Kálmántól félreértett szavait. A néppárttól nem szólott soha kicsinylőleg, mert annak élén oly férfiak állanak, kiknek hazafisága minden kétségen fölül áll. Mikor ezek a férfiak vezették Magyarországon a választásokat, akkor voltak azok a leg-tisztelegesebbek.

Elnök az ülést 2 órakor berekeszti.

A főrendiház ülései.

Budapest, márcz. 11. (Saját tud. távirata.) Folyó hó 20-án jön össze a főrendiház a budget tárgyalására és az erre következő üléseken a két hátralékos egyházpolitikai törvényjavaslat kerül tárgyalás alá.

A hármas szövetség.

Budapest, márcz. 11. (Saját tudósítónk táv.) Az ausztai herczeg, ki Albrecht főherczeg temetésén Bécsben jelen volt, Umberto királynak a német császártól és a magyar királytól küldött nagy fontosságú leveleket kézbesített.

Árvizek.

Budapest, márcz. 11. (Saját tudósítónk táv.) Az ország minden részéből érkeznek árvíz-hírek. Különösen a Tisza rakonczatlankedik. A Fehér-Körösbe szakadó Csigér patak kiáradt és a védgátat Dezsőháza körül áttörte. Több község viz alá került. Nyolcz lakóház és csaknem az összes gazdasági épületek bedőltek.

Egyiptomi zavarok.

Budapest, márcz. 11. (Saj. t. táv.) A »Daily News« jelentése szerint az egyiptomi angol hadsereg részére elrendelt tavaszi gyakorlatok elmaradnak, mert a lakosság gyanus magatartása következtében Kairóból az angol katonaságot nem lehet kivonni.

Kávécsempészet Fiumében.

Budapest, márcz. 11. (Saját tudósítónk táv.) A fiumei szabad kikötőben nagy kávé-csempészet nyomára jöttek. 1800 kg. kávénak vámmentes behozataláról van szó. — A tettest elfogták. — Tekintélyes kereskedők kompromittálva.

A nyitrai programbeszéd.

Budapest, márcz. 11. (Saját tudósítónk táv.) Tegnap délután tartotta meg gróf Zichy János a nyitrai káptalan, gróf Zamoyski, a város intelligens elemei és óriási közönség jelenlétében programbeszédét mérsékelt és békés szellemben. A győzelmet biztosra veszik. Szabadelvűpárti lapokban megjelent táviratok merő tendenciózus koholmány. Nem csak pártfelelt, de a kormánypártiakat is meglepte Zichy szónoki tehetsége.

Alexis nagyherczeg temetése.

Budapest, márcz. 11. (Saját tudósítónk táv.) Alexis nagyherczeg holtteste holnap érkezik Szt.-Pétervárra és ugyanakkor lesz a temetése is a Péter-Pál erőd templomában.

Cautu Caesar halála.

Budapest, márcz. 11. (Saját tudósítónk táv.) Milanoból érkezett távirat szerint Cautu Caesar, a híres történetíró ma reggel meghalt.

Közgazdaság.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. márcz. 11-én.

Magyar aranyjáradék 4%	—	—	—	—	124.15
Magyar koronajáradék	—	—	—	—	99.10
Magyar vasuti kölesön aranyban 4 1/2%	—	—	—	—	127.50
Magyar vasuti kölesön ezüstben 2 1/2%	—	—	—	—	104.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	125.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	—	98.25
Italmérési jog megváltási kötvény	—	—	—	—	101.25
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	—	—	98.25
Magyar nyereség sorsjegy-kölesön	—	—	—	—	162.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	—	—	—	—	153.50
Osztrák járadék papirban	—	—	—	—	101.—
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	101.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	125.—
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	101.—
1860. osztr. államsorsjegyek	—	—	—	—	156.50
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	—	1070.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	—	560.—
Osztrák hitelintézet részvény	—	—	—	—	393.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	—	—	—	—	399.75
20 frankos arany (Napoleon d'or)	—	—	—	—	980.—
Német birodalmi márka	—	—	—	—	60.45
London vista	—	—	—	—	123.50
Paris vista	—	—	—	—	48.90
20 márkás arany	—	—	—	—	12.09